

N á v r h
inauguračnej komisie na vymenovanie
doc. Ing. Branislava Olaha, PhD. za profesora v odbore inauguračného konania
všeobecná ekológia a ekológia jedinca a populácií

1. Príprava konania na vymenovanie za profesora

Doc. Ing. Branislav Olah, PhD. podal 5. marca 2021 predsedovi Vedeckej rady Fakulty ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolene, prof. Ing. Mariánovi Schwarzovi, CSc. žiadosť o začatie jeho konania na vymenovanie profesora v odbore inauguračného konania všeobecná ekológia a ekológia jedinca a populácií spolu s príslušnými podkladmi.

Predseda Vedeckej rady FEE TU vo Zvolene prof. Ing. Marián Schwarz, CSc. predložil 5. mája 2021 Vedeckej rade Fakulty ekológie a environmentalistiky návrh na začatie inauguračného konania vo veci menovania doc. Ing. Branislava Olaha, PhD. za profesora v odbore inauguračného konania **Všeobecná ekológia a ekológia jedinca a populácií** v zmysle Zákona č.131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj v zmysle Vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 246/2019 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor a interných predpisov TU vo Zvolene.

Vedecká rada Fakulty ekológie a environmentalistiky TU vo Zvolene na svojom zasadnutí dňa 5. mája 2021 odsúhlasila návrh garanta študijného odboru všeobecná ekológia a ekológia jedinca a populácií prof. RNDr. Jána Gápera, CSc. a schválila:

a) *inauguračnú komisiu:*

Predseda:

prof. Ing. Slavomír Stašiov, PhD. – Fakulta ekológie a environmentalistiky TU vo Zvolene

Členovia:

prof. RNDr. Juraj Hreško, PhD. – Fakulta prírodných vied UKF v Nitre

Dr. h. c. prof. RNDr. László Miklós, DrSc. – Ústav krajinskej ekológie SAV Bratislava

prof. Dr. Ing. Milada Št'astná – Agronomická fakulta Mendlova univerzita v Brne

Náhradník:

prof. RNDr. Ján Ot'ahel', CSc. – Fakulta humanitných a prírodných vied PU v Prešove

b) *oponentov na vypracovanie odborných posudkov:*

prof. h. c. prof. Dr. Ing. Viliam Pichler – Lesnícka fakulta, TU vo Zvolene

prof. RNDr. Jaromír Kolečka, CSc. – Pedagogická fakulta, MUNI v Brne

prof. RNDr. Eva Michaeli, PhD. – Fakulta humanitných a prírodných vied PU v Prešove

Náhradníčka:

prof. RNDr. Mária Kozová, CSc. – Pedagogická fakulta, KU v Ružomberku

c) *tému inauguračnej prednášky:*

„Proces mapovania a hodnotenia ekosystémov a ekosystémových služieb“.

Predseda VR FEE TU vo Zvolene stanovil termín inauguračnej prednášky a inauguračného pokračovania pred členmi VR FEE na **14. 10. 2021 o 9⁴⁵ h** na TU vo Zvolene online formou prostredníctvom MS Teams a streamovaním na verejný YouTube kanál <https://youtu.be/7rijLIBPbow>.

Oznámenie o mieste a čase konania inauguračnej prednášky bolo publikované v denníku SME dňa 1. 10. 2021, na webovej stránke www.tuzvo.sk a vo vnútornom okruhu TU vo Zvolene. Link na prenos pre verejnosť bol zverejnený na webovej stránke FEE TU vo Zvolene.

2 Odborná charakteristika

Doc. Branislav Olah je absolventom Fakulty ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolene v odbore Všeobecná ekológia, na ktorej promoval v roku 1998 a získal titul „inžinier“. V roku 2001 úspešne ukončil na FEE TU vo Zvolene doktorandské štúdium v odbore Ekológia a získal titul „philosophiae doctor“ (PhD.). V roku 2008 bol menovaný za docenta na Fakulte prírodných vied Univerzity Konštantína filozofa v Nitre v odbore Ochrana a využívanie krajiny. Absolvoval tiež First Certificate in English (v r. 1998), PhD kurz Management of Biodiversity in a Landscape Ecological Perspective (v r. 1999), PhD kurz Modern Geostatistical Methods in Landscape Ecology, UNESCO Chair TU Zvolen a Department of Applied Statistics, University of Klagenfurt (v r. 2002), Common Assessment Framework Model, Slovenská spoločnosť pre kvalitu (v r. 2009), Formal Writing in English for Public Officials, European Institute for Public Administration, Maastrich (v r. 2010) a Úvod do ArcGIS I a II, ArcGEO (v r. 2010).

3. Vysokoškolská pedagogická činnosť

Pedagogická prax doc. Oláha začala v r. 2001 na Katedre aplikovanej ekológie FEE TU vo Zvolene, kam nastúpil ako odborný asistent so zameraním na ochranu prírody a od roku 2005 so zameraním na socioekonomickú geografiu a krajinnú ekológiu. V r. 2008 prešiel na tejto katedre do pozície docenta, v ktorej pôsobí dodnes. V rokoch 2009 až 2013 bol vyslaný ako národný expert pre analýzu využitia krajiny do Európskej environmentálnej agentúry v Kodani v Dánsku.

Jeho pedagogická činnosť pozostáva od roku 2001 až doteraz z vedenia prednášok a cvičení z predmetov:

- Ekológia krajiny (prednášky/cvičenia)
- Krajinná ekológia II (prednášky)
- Modelovanie procesov v krajine (prednášky)
- Národné parky sveta (prednášky)
- Náuka o krajine a ekológia krajiny (prednášky/cvičenia)
- Ochrana prírody a krajiny (prednášky/cvičenia)
- Starostlivosť o chránené územia (prednášky/cvičenia)
- Vybrané problémy praktickej ochrany prírody (prednášky)
- Vývoj kultúrnej krajiny (prednášky/cvičenia)
- Základy socioeconomickej geografie (prednášky/cvičenia)
- Adaptačné opatrenia v tvorbe krajiny (prednášky/cvičenia)
- Ekológia krajina (na LF) (prednášky/cvičenia)
- Ekologizácia využívania krajiny (prednášky/cvičenia)
- Ekosystémové služby (prednášky/cvičenia)
- Ekosystémové služby a zelená infraštruktúra (prednášky/cvičenia)
- Ekosystémové služby, tovary a účtovníctvo (na LF) (prednášky/cvičenia)

- Globálne vzdelávanie (prednášky/cvičenia)
- Krajinná ekológia I (prednášky/cvičenia)
- Krajinná ekológia (na LF) (prednášky/cvičenia)
- Socioekonomická geografia (prednášky/cvičenia)
- Vývoj kultúrnej krajiny (prednášky/cvičenia)

pričom 11 ostatne spomenutých predmetov učí a gesturuje aj v súčasnosti a gesturuje tiež predmet Globálne vzdelávanie

Jeho prednášky sa vyznačujú vysokou originalitou spracovania. Hojne v nich využíva aj skúsenosti nadobudnuté v zahraničí. Doc. Branislav Olah doposiaľ viedol 13 bakalárskych, 33 diplomových a 2 doktorandských úspešne obhájených prác.

4. Vedecko-výskumná činnosť

Vedecko-výskumná práca inauguranta je známa v národnom aj v medzinárodnom meradle. Patrí k odborníkom v krajinnej ekológii, v rámci ktorej sa špecializuje na vývoj využitia krajiny a jeho vzťah ku prírodným podmienkam, zmeny krajinnej pokrývky a využitie geografických informačných systémov v krajinnoekologickom výskume. V ostatných 10 rokoch venuje špeciálnu pozornosť problematike mapovania ekosystémov a ekosystémových služieb ako aj ekosystémovým účtom.

Na akceptáciu jeho vedecko-výskumnej činnosti poukazuje okrem iného 1052 citácií na jeho publikácie, z ktorých bolo 713 zaznamenaných v časopisoch registrovaných v databázach Web of Science a SCOPUS.

Dôležitým kritériom, ktoré poukazuje na odbornú erudíciu inauguranta je jeho účasť na vedecko-výskumných projektoch. Doc. Olah bol zodpovedným riešiteľom, zástupcom zodpovedného riešiteľa, či riešiteľom viacerých projektov, a to konkrétne 1 projektu financovaného agentúrou APVV (ako zodpovedný riešiteľ), 8 projektov financovaných agentúrou VEGA (z nich bol v 4 zodpovedným riešiteľom, v 1 bol zástupcom zodpovedného riešiteľa a v 3 bol riešiteľom), 1 projektu financovaného agentúrou KEGA (ako zástupca zodpovedného riešiteľa), 1 ITMS projektu (ako riešiteľ) a 1 projektu programu HORIZONT 2020 (ako zodpovedný riešiteľ), ako aj ďalších 14 odborných projektov a aktivít.

Na uznanie výsledkov vedecko-výskumnej práce doc. Olaha odbornou komunitou poukazuje jeho oponentúra viacerých dizertačných prác na 4 univerzitách a oponentúra 1 habilitačnej práce. Posudzoval taktiež žiadosti o projekty v národných grantových schémach APVV, VEGA, KEGA a projekty pre Grantovú agentúru ČR, švajčiarsko-slovenský štipendijný fond SCI-EX a Národný štipendijný program SR. Inaugurant recenzoval viacero monografií, učebných textov a desiatky článkov publikovaných v časopisoch evidovaných v databáze CCC. V 2 takýchto časopisoch je topic editorom. Inaugurant je členom redakčnej rady časopisov TUZVO a Acta Facultatis Ecologiae.

Doc. Olah absolvoval v r. 2005 (a následne aj v roku 2006) v rámci programu Erasmus+ týždňový pobyt na Fachhochschule Weihenstephan v Freisingu v Nemecku, ktorý bol zameraný na predstavenie prírodných podmienok a histórie Slovenska, ochrany prírody na Slovensku a slovenskej krajinnoekologickej školy ako úvod do spoločného projektu nemeckých a slovenských študentov v rámci International Master in Landscape Architecture, ktorý sa následne realizoval v Banskej Štiavnici. V r. 2011 absolvoval krátkodobý pobyt na Blekinge Institute of Technology v Karlskrona vo Švédsku, kde ako pozvaný lektor za Európsku environmentálnu agentúru predniesol prednášky na témy: Global Monitoring for Environment and Security, EEA data approach, Ecosystem accounting and instruments for sustainable land use pre študentov MSc. programu – European Spatial Planning and Regional Development. Okrem toho predstavil výsledky svojho výskumu v deviatich pozvaných prednáškach na medzinárodných vedeckých alebo odborných podujatiach.

Doc. Olah je členom Slovenskej ekologickej spoločnosti pri SAV (SEKOS), pričom v rokoch 2001 – 2007 pôsobil ako vedecký tajomník spoločnosti, editor SEKOS bulletinu a edície vedeckého zborníka Ekologické štúdie a bol tiež spoluorganizátorom Ekologických dní SEKOS. V rokoch 2004 – 2012 bol členom Slovenskej asociácie pre krajinnú ekológiu (IALE–SK) a v rokoch 2008 – 2014 aj členom jej Hlavného výboru. Je členom Vedeckej rady TU vo Zvolene a Vedeckej rady FEE TU vo Zvolene. Na FEE býva pravidelne členom programových komisií pre doktorandské študijné programy Ekológia a ochrana biodiverzity a Ochrana a využívanie krajiny a na LF pre študijný program Ekosystémové služby lesov. V roku 2012 mu bola udelená Pamätná medaila Slovenskej ekologickej spoločnosti pri SAV, v r. 2017 Jubilejná medaila TU vo Zvolene a v r. 2021 Plaketa J. A. Komenského.

5. Publikačná činnosť

Na základe dokladov o vedeckej a publikačnej činnosti, ktoré mali k dispozícii členovia inauguračnej komisie a po korekcii údajov v zmysle kritérií habilitačného konania a konania na vymenúvanie profesorov vydaných Ministerstvom školstva vedy výskumu a športu SR, ako aj v zmysle Vedeckou radou FEE prijatých doplnkových kritérií pre habilitačné pokračovanie je možné konštatovať, že doc. Olah je aktuálne autorom, resp. spoluautorom 123 publikácií, a to:

- 4 vedeckých monografií vydaných v domácich vydavateľstvách
- 2 kapitol vo vedeckých monografiách vydaných v zahraničných vydavateľstvách
- 2 vysokoškolských učebníc vydaných v domácich vydavateľstvách
- 7 vedeckých prác v zahraničných karentovaných časopisoch
- 3 vedeckých prác v domácich karentovaných časopisoch
- 3 vedeckých prác v ostatných zahraničných časopisoch
- 12 vedeckých prác v ostatných domácich časopisoch
- 2 vedeckých prác v zahraničných časopisoch registrovaných v databáze Web of Science alebo SCOPUS
- 2 vedeckých prác v domácich časopisoch registrovaných v databáze Web of Science alebo SCOPUS
- 3 vedeckých prác v zahraničných recenzovaných vedeckých zborníkoch, monografiách
- 8 vedeckých prác v domácich recenzovaných vedeckých zborníkoch, monografiách
- 1 vedeckej práce v zahraničnom nerecenzovanom vedeckom zborníku, monografii
- 1 publikovaného pozvaného príspevku na zahraničnej vedeckej konferencii
- 8 publikovaných príspevkoch na zahraničných vedeckých konferenciách
- 27 publikovaných príspevkoch na domácich vedeckých konferenciách
- 1 abstraktu príspevku zo zahraničnej konferencie
- 3 abstraktov príspevkov z domácich konferencií
- 3 správ o vyriešených vedeckovýskumných úlohách
- 1 odbornej monografie vydané v zahraničnom vydavateľstve
- 2 skrípt a učebných textov
- 2 odborných prác v ostatných zahraničných časopisoch
- 7 odborných prác v ostatných domácich časopisoch
- 1 odbornej práce v zahraničnom recenzovanom zborníkoch (konferenčný aj nekonferenčný)
- 3 odborných prác v domácich recenzovaných zborníkoch (konferenčných aj nekonferenčných)
- 2 odborných prác v domácich zborníkoch (konferenčných aj nekonferenčných)
- 2 abstraktov odborných prác zo zahraničných podujatí (konferencie...)
- 2 prehľadových prác, odborných prekladov v časopisoch a zborníkoch
- 7 redakčných a zostavovateľských prác knižného charakteru (bibliografie, encyklopédie, katalógy, slovníky, zborníky...)
- 1 správy

- 1 práce zverejnenej na internete
- 3 rôznych publikácií a dokumentov, ktoré nemožno zaradiť do žiadnej z predchádzajúcich kategórií

6 Zhodnotenie inauguračnej prednášky

Inauguračná prednáška doc. Olaha na tému „*Proces mapovania a hodnotenia ekosystémov a ekosystémových služieb*“ sa konala dňa 14. októbra 2021 o 9⁴⁵ h na TU vo Zvolene online formou prostredníctvom MS Teams. Zúčastnili sa jej všetci členovia inauguračnej komisie a všetci oponenti, 17 členov VR FEE TU vo Zvolene a ďalších 24 hostí online pripojením cez verejný YouTube kanál TU vo Zvolene.

V úvodnej časti prednášky inaugurant stručne priblížil vznik konceptu ekosystémových služieb, vysvetlil jeho chápanie vo vedeckej a odbornej komunite a predstavil medzinárodné organizácie, ktoré začlenili tento koncept do svojich aktivít. Ďalšou témou, ktorej sa venoval vo svojej prednáške, bol proces formovania európskeho prístupu k mapovaniu ekosystémov a ekosystémových služieb a vznik platformy pre mapovanie a hodnotenie ekosystémov a ich služieb (MAES). V rámci tejto témy predstavil navrhnutú typológiu ekosystémov a spôsoby ich mapovania. V časti venovanej ekosystémovým službám predstavil existujúce klasifikácie a spôsoby hodnotenia, pričom uviedol príklady zo Slovenska, ako aj vlastné originálne metódy mapovania a hodnotenia služieb. Odbornú časť prednášky inaugurant uzavrel predstavením konceptu ekosystémových účtov ako nástroja na monitorovanie a hodnotenie vývoja stavu ekosystémov a ich služieb. V ďalšej časti svojej prednášky prezentoval svoj vedecký prínos vo výskume využívania krajiny a v mapovaní ekosystémov a ich služieb, ako aj príspevok svojich doktorandov. V závere inauguračnej prednášky predstavil svoj pohľad na perspektívy a rozvoj vedného odboru.

Inauguračná prednáška bola prezentovaná s využitím štandardnej audiovizuálnej techniky. Štruktúra prednášky bola z obsahového i didaktického hľadiska vhodne zostavená. Inaugurant svojim zanietým výkladom a vhodnou dokumentáciou zaujal prítomných počas celej prezentácie. Prednáška mala dobrú odbornú aj didaktickú úroveň. Bola pútavá a vyvolala primerane širokú diskusiu, do ktorej sa zapojili členovia komisie, oponenti a ďalší hostia. Inaugurant s prehľadom pohotovo a korektne reagoval na všetky položené otázky a vznesené pripomienky.

7. Zhodnotenie inauguračného konania

Podklady pre konanie na vymenovanie profesora posúdili a zhodnotili 3 oponenti – prvý z nich je odborník v oblasti pedológie a ekológie, druhý je odborníkom v oblasti fyzickej geografie a životného prostredia a treťou je špecialistka na fyzickú geografiu a geoekológiu. Všetci traja oponenti odporučili udeliť inaugurantovi po úspešnom inauguračnom pokračovaní titul profesor podľa zákona č. 131/2002 Z. z. a v zmysle doplnujúcej vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 246/2019 o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov.

7. Celkové zhodnotenie úrovne pedagogickej, vedeckovýskumnej a publikačnej činnosti

Inauguračná komisia sa pri svojom hodnotení opierala jednak o inauguračný spis, ďalej o oponentské posudky 3 špecialistov, o pedagogickú, ako aj vedecko-výskumnú a publikačnú činnosť doc. Ing. Branislava Olaha, PhD. Preštudovala tiež jeho životopis, úplný zoznam publikovaných prác a zoznam citácií rešpektujúc plnenie platných kritérií MŠVVaŠ SR a FEE,

ktoré určujú podmienky o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov. Do úvahy bola braná aj jeho inauguračná prednáška a 4 podporné stanoviská k inaugurácii doc. Olaha, ktoré boli doručené na FEE. Okrem toho členovia komisie poznajú inauguranta osobne z výskumnej i pedagogickej práce, pričom sú im známe viaceré jeho publikácie i vystúpenia na mnohých domácich i zahraničných vedeckých a odborných podujatiach. Na základe posúdenia pedagogickej, vedeckej a odbornej činnosti, komisia hodnotí doc. Olaha ako vysoko kvalitného a tvorivého pedagóga a erudovaného odborníka v krajinnej ekológii. Svojou početnou a kvalitnou publikačnou aktivitou spĺňa požadované kritériá platné na FEE TU vo Zvolene.

Všetci členovia inauguračnej komisie konštatovali, že doc. Ing. Branislav Olah, PhD. spĺňa všetky parametre vedecko-pedagogických aktivít požadované na FEE TU vo Zvolene, a preto na základe vyššie predloženého komplexného hodnotenia jeho aktivít inauguračná komisia odporúča Vedeckej rade FEE TU vo Zvolene prijať rozhodnutie o úspešnej inaugurácii a vymenovať **ho** za profesora v odbore inauguračného konania **Všeobecná ekológia a ekológia jedinca a populácií**.

Zvolen, 14. 10. 2021

Správu a hodnotenie inauguračnej komisie vypracovali:

prof. Ing. Slavomír Stašiov, PhD.
predseda komisie

prof. RNDr. Juraj Hreško, PhD.
člen komisie

Dr. h . c. prof. RNDr. László Miklós, DrSc.
člen komisie

prof. Dr. Ing. Milada Šťastná
členka komisie